

AZƏRBAYCAN
RESPUBLİKASI ELM VƏ
TƏHSİL NAZIRLIYI

AZƏRBAYCAN MİLLİ
KONSERVATORİYASI

ISSN 2518-7074 (Print)
ISSN 2522-1612 (Online)

KONSERVATORİYA

Sənətşünaslıq üzrə elmi jurnal
Scientific Journal of Scientific Studies

№ 3 (64)

Bakı – 2024

“Konservatoriya” elmi jurnalı

“Konservatoriya” elmi jurnalı Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyində 17.12.2008-ci il tarixdə 2770 sayılı Şəhadətnamə ilə qeydə alınmışdır. Jurnalın fəaliyyət istiqaməti sənətşünaslıq üzrə olduğundan burada musiqişünaslıq, etnomusiqişünaslıq elmi ilə yanaşı təsviri incəsənət, xoreoqrafiya, fəlsəfə, teatr və s. bu kimi istiqamətli elmi məqalələr dərc olunur.

“Konservatoriya” elmi jurnalı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyası Rəyasət Heyətinin 30 aprel 2010-cu il tarixli iclasında (protokol № 10-R) “Azərbaycan Respublikasında dissertasiyaların əsas nöticələrinin dərc olunması tövsiyə edilən elmi nəşrlərin siyahısı”na salınmışdır. Müasir zamanın yeni tələblərinə görə respublikada mövcud olan elmi jurnallarla bərabər bir daha təftişdən keçidkən sonra 2020-ci il üçün yenidən nizamlanmış siyahıya daxil edilib. “Konservatoriya” elmi jurnalı ildə 4 dəfə (üç aydan bir) nəşr edilir. Dərgidə Azərbaycan, ingilis, türk, rus və başqa dillərdə məqalələr dərc olunur.

“Konservatoriya” elmi jurnalı 2016-cı ildən etibarən Print və Online ISSN almışdır.

PLOS Open Access Public Library of Science (PLOS, İctimai elmi kitabxana)

“Konservatoriya” jurnalı elmi məqalələri internet saytında yerləşdirməklə açıq siyaset (Open Access) yeridir. İstifadəçilər məqalələri oxuya, köçürü, paylaşma, kopyalaya, axtara və istinad edə bilərlər. Redaksiyanın riayət etdiyi bu mövqə 2002-ci il Budapest açıq əldə etmə təsəbbüsü qaydalarına uyğundur.

“Konservatoriya” elmi jurnalı ROAD (Directory of open access scholarly resources) Elmi qaynaqların açıq əldə etmə resursu üzrə axtarış sistemində qeydiyyatdadır.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

SIS Scientific Indexing Service (SIS Scientific Group – Elmi indeksasiya xidmətləri) “Konservatoriya” jurnalı bu bazada 6129 nömrəsi altında qeydiyyatdadır. (Journal ID:6129 page 307). Bu bazada fərdi səhifəmiz mövcuddur.

2019-cu ildən etibarən “Konservatoriya” jurnalı РИНЦ (Российский Индекс Научного Цитирования) ilə müqavilə bağlamışdır (Müqavilə 257-07/2019). “Konservatoriya” jurnalının 2016-cı ildən etibarən nömrələri elibrary.ru saytında yerləşdirilir. Azərbaycan Milli Konservatoriyasının və “Konservatoriya” jurnalının fərdi səhifəsində həm jurnal, həm də məqalələr barədə bütün informasiya yerləşdirilir.

2024-cü ildən etibarən “Konservatoriya” jurnalı Crossref-ə daxil olaraq DOI almışdır.

DOI prefix: 10.62440

REDAKSİYA HEYƏTİ

Siyavuş Kərimi

Rektor, Xalq artisti, professor

Malik Quliyev

Tədris işləri üzrə prorektor, sənətşünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru, professor, Əməkdar müəllim

Sənubər Bağırova

Sənətşünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru, dosent, Əməkdar incəsənət xadimi

Zümrüd Dadaşzadə

Sənətşünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru, professor, Əməkdar incəsənət xadimi

Kamilə Dadaşzadə

Sənətşünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru, Əməkdar incəsənət xadimi, professor

Ülkər Əliyeva

Sənətşünaslıq üzrə elmlər doktoru, professor

Faroqat Əzizi

Sənətşünaslıq üzrə elmlər doktoru, professor, Tacikistan

Rəna Məmmədova

AMEA-nın müxbir üzvü, sənətşünaslıq üzrə elmlər doktoru, professor

Lalə Hüseynova

Elmi işlər üzrə prorektor, sənətşünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru, Əməkdar incəsənət xadimi, professor

Gültəkin Şamilli

Sənətşünaslıq üzrə elmlər doktoru, Rusiya Dövlət Sənətşünaslıq İnstitutunun aparıcı elmi işçisi

Uğur Alpaqut

Professor Dr., Bolu Abant, İzzet Baysal University, Türkiyə

Saule Uteqaliyeva

Sənətşünaslıq üzrə elmlər doktoru, professor, Qazaxıstan, Kurmanqazı ad. Qazax Dövlət Konservatoriyası

Abbasqulu Nəcəfzadə

Sənətşünaslıq üzrə elmlər doktoru, professor

Fəttah Xalıqzadə

Sənətşünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru, professor, Əməkdar incəsənət xadimi

Violetta Yunusova

Sənətşünaslıq üzrə elmlər doktoru, professor, Rusiya, Moskva Dövlət Konservatoriyası

EKSPERT ŞURASI

Ceyran Mahmudova

Sənətşünaslıq üzrə elmlər doktoru,
professor, Əməkdar incəsənət xadimi

Sevil Fərhadova

Sənətşünaslıq üzrə elmlər doktoru,
professor

Faiq Nağıyev

Bəstəkar, Əməkdar incəsənət xadimi,
dosent

Fəxrəddin Baxşəliyev

Filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent

Sərdar Fərəcov

Bəstəkar, Xalq artisti

Cəmilə Həsənova

Sənətşünaslıq üzrə elmlər doktoru,
professor, Əməkdar müəllim

Məmmədağa Umudov

Bəstəkar, Əməkdar incəsənət xadimi,
professor

NÖMRƏNİ HAZIRLADI:

Baş redaktor

Lalə Hüseynova

Sənətşünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru, Əməkdar
incəsənət xadimi, professor

Baş redaktorun müavini

Ülkər Əliyeva

Sənətşünaslıq üzrə elmlər doktoru, professor

Məsul redaktor və saytin administratoru:

Gülnarə Manafova

Redaktor:

Fazilo Nəbiyeva

Sənətşünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru,

Operator:

Gülnar Rzayeva

Dizayn:

Gülnarə Rəfiq

Ünvan: Az 1073, Bakı ş.

Ələsgər Ələkbərov 7

Tel.: (012) 539-71-26

(Elmi işlər üzrə prorektor:
Lalə Hüseynova)

(050) 329-67-98

(Məsul redaktor: Gülnarə Manafova)

Email: azconservatory@gmail.com

Sayt: konservatoriya.az

© AMK – 2024

“KONSERVATORİYA” JURNALI
2024 – 3

MÜNDƏRİCAT

Simpozium

ICTMD simpoziumu – Azərbaycanda..... 6

Muğamşünaslıq

Aytən MƏHƏRRƏMOVA – Zərbi-muğamların qaval üçün ritmik düsturları..... 15

Muğamşünaslıq

Aynurə ABUŞOVA – “Çahargah” muğamı qadın xanəndələrin ifasında
(Zeynəb Xanlarova və Nəzakət Teymurovanın təfsirində)..... 26

Etnomusiqişünaslıq

Fəttah XALIQZADƏ – Bir günlük səfərin münasibəti ilə..... 38

Etnomusiqişünaslıq

Nəsibə CƏFƏROVA – Qodu-qodu mərasim nəgməsinin variantları haqqında..... 51

İfaçılıq sənəti

Əhsən RƏHMANLI, Elçin NAĞIYEV – Milli musiqinin inkişafında Azərbaycan
qarmon sənətinin rolu..... 64

Bəstəkar yaradıcılığı

Zümrüd PAŞAYEVA – Qafqazın “Şuşa” konservatoriyasının 100 yaşlı yetirməsi –
Süleyman Ələsgərov! 75

Bəstəkar yaradıcılığı

Akparova GALIYA, Gulgara KUZBAKOVA – On the Issue of Integration
of Kazakh Traditional Instruments into Chamber-Ensemble Works of Composers
of Kazakhstan..... 88

Bəstəkar yaradıcılığı

Kəmalə ƏLƏSGƏRLİ – Veberndən yeni musiqiyə doğru..... 102

Bəstəkar yaradıcılığı

Könül ŞÜKÜROVA – XX əsr mahni standartları: “Qızıl üzük” mahnısının
tarixinə dair..... 116

Bəstəkar yaradıcılığı

Rəna FƏHRADOVA – Spektral kompozisiyada harmonik əsasların dərkini
probleminə dair..... 129